

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

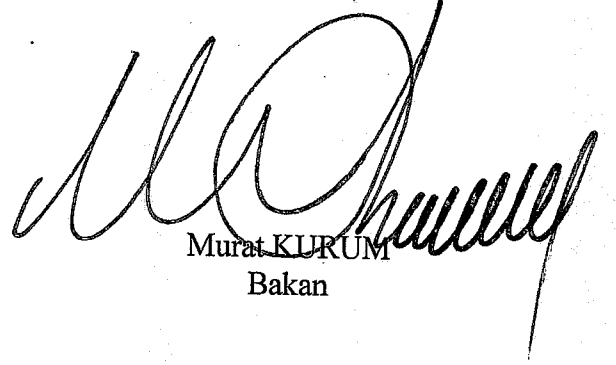
Sayı :30824082-6101926859
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

07 Ekim 2021
.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (8 Adet, 12 Sayfa)
- Cevap Yazısı (151 Adet, 272 Sayfa)

7/45154	GK-159	7/50118-50/38	47440 GK 2	49215	45874 GK 168
7/46624	GK-774	7/50159	47990	49216	45875 GK 168
7/47875		7/50161	48146	49217	47160 GK 181
7/48134		7/50163	48147	49218	47141 GK 181
7/48135		7/50164	48148	49315	48149
7/48136		7/50165	48302	49316	48150
7/48534		7/50168	48301	49437	48252
7/49627		7/50563	48302	49438	48254
7/49629			48414		48543
			48415		48742
			48416		48879
			48417		49048
			48607		
			48608		

7/48607

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/48607 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Bakanlığınızın resmi sitesinde; İtalya'nın Napoli şehrinde düzenlenen G20 Çevre Bakanları ile İklim ve Enerji Bakanları Toplantısı'na katıldığımız, "Şehirler ve İklim Eylemi" başlıklı oturumda konuşma yaptığımız ve "İklim Dirençli Şehirlerin", doğal kaynakları etkin kullanan, üretim ve tüketim arasındaki dengeyi sağlayan, katılımcı politikalar geliştiren ve uygulayan şehirler olduğunu belirterek, bunun için bütünlük ve uyumlu politika ve stratejilere ihtiyaç duyulduğunu söylediğiniz duyurulmuştur.

İklim değişikliği ile mücadelede başarılı olmak isteniyorsa, şehirlerin dönüşümünün önceliklerin en başına koyulması gerektiğini belirttiğiniz, yeşil çatı uygulamaları, kıyı bentleri, verimli sulama sistemleri, erken uyarı sistemleri gibi yerel koşullara uyarlanabilecek pek çok uyum önlemi bulunduğunu aktardığımız, bu konuların Bölgesel ve Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı çalışmaları kapsamına alınması ve uygulanması gerektiğini ifade ettiğiniz açıklanmış ve konuşmanızın şu şekilde olduğu açıklanmıştır:

"İklim duyarlı kentleşme, iklim şehirciliği ve eko-kent merkezli şehircilik projeleri yürütüyoruz. Tüm kentsel dönüşüm projelerimizde, sosyal konutlarımızda ve kamu binalarımızda doğal malzemeleri seçiyor, güneş enerjisi sistemlerini tesis ediyor ve kendi elektriğini üreten sistemleri uyguluyoruz. Binalarda yağmur suyu toplama sistemini zorunlu hale getirerek, doğal su kaynaklarımızı koruyoruz. Bir yandan doğal korunan alanlarımızı artırırken, diğer yandan millet bahçelerimizle şehirlerimize yeni yeşil alanlar kazandırıyoruz. Tüm bu projelerle temel gayemiz, iklim-duyarlı, enerji-verimli şehirler inşa ederken, afet risklerini azaltmak, doğamızı korumak ve şehirlerimizin sürdürülebilir gelişmesini sağlamaktır. İnaniyoruz ki, yaptığımız bu çalışmalar, sadece ülkemizde değil, küresel ölçekte iklim değişikliği ile mücadeleye büyük katkı sağlayacaktır."

Anadolu Ajansı 'na (AA) yaptığımız açıklama da ise; toplantıda emisyon miktarlarını, karbon ayak izini azaltacak adımların hızlı şekilde atılması gerektiğini tartıştığımızı, bu noktada samimi bir duruş sergilenmesi ile somut, gerçekçi adımların atılmasının önem taşıdığını belirttiniz. ABD Başkanı İklim Özel Temsilcisi John Keny ve Avrupa Birliği Komisyonu Kıdemli Başkan Yardımcısı Frans Timmermans ile görüşmeler yaptığımızı söyleyip, "Olumlu görüşmeler yapıldı ve ülkemize yapılan haksızlığın giderilmesi noktasında ülkemize destek vereceklerini ifade ettiler. Meclis'imizin takdirinde olan Paris Anlaşması'na taraf olma durumumuz var, ki biz 2016'da imza altına almış ama taraf olmamıştık, Meclis'imizin takdirinde olan sürecin de hızlanacağını, sıfır emisyon noktasında ülkemizin de projelerini ortaya koyacağım ifade ettik. Verimli bir toplantı gerçekleştirdik" dediniz. Ayrıca "Paris Anlaşması'na taraf olmamamıza rağmen iklim finansmanına erişim noktasında alacağımız desteklerle bu süreci daha da hızlı hale getireceğiz" ifadelerini kullandınız.

Öte yandan İtalya Ekolojik Dönüşüm Bakanı Roberto Cingolani, 25 maddelik bir sonuç bildirisi kabul edildiğini açıklamış, "(G-20 Çevre Bakanları olarak, iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı, kirlilik, habitat kaybı, istilacı yabancı türler, arazi bozulması,

çölleşme, okyanus ve deniz sağlığındaki düşüş, tatlı su ve diğer doğal kaynakların sürdürülemez kullanımını konusundaki zorluklara yönelik çabaları sürdürmeyi ve arttırmayı taahhüt ediyoruz. Bu zorlukların üstesinden gelmenin, insan refahı, sürdürülebilir ekonomi, sürdürülebilir üretim ve tüketim için gerekli olduğuna inanıyoruz” demiştir.

Bildiride; emisyon seviyeleri ve iklim değişikliği gibi nedenlerden ötürü okyanus ve denizlerin sağlığından ciddi endişe duyulduğu vurgulanmış, denizdeki plastik çöp atıklarının deniz ekosistemi, balıkçılık ve turizm üzerindeki ciddi etkisi kabul edilmiş, bununla mücadelede ulusal, bölgesel ve küresel çabaların yoğunlaştırılması çağrısı yapılmış, tek kullanımlık plastikleri önemli ölçüde azaltmak için toplumların bilinçlendirilmesinin teşvik edildiği belirtilmiştir. Ayrıca; yoksulluk, sağlık, ekonomik ve çevresel sınamaların birbiriyle bağlantılı olduğu göz önünde tutularak, farklı gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak sürdürülebilir ekonomilere adil bir geçiş taahhüt edilmiştir. Tüm bunlara göre;

- 1- Paris İklim Anlaşması ile ilgili bazı temaslarda bulunduğunuzu, olumlu görüşmeler yapıldığını ve destek verileceğini ifade etmenizden hareketle; Paris İklim Anlaşması'nın parlamentomuzda onaylanması noktasında görüşünüz nedir? Glasgow'da yapılacak olan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı öncesinde Paris Anlaşması'nın parlamentomuzda onaylanmasının gerekliliği hususunda müzakereci bakanlık olarak kamuoyuna açıklama yapacak mısınız?
- 2- Yaptığınız açıklamalardan hareketle; emisyon miktarlarını, karbon ayak izlerini azaltacak adımların hızlı şekilde atılması için hangi somut ve gerçekçi adımları atacaksınız? Bu konudaki projeleriniz ve eylem planınız nedir?
- 3- Bildiride denizdeki plastik çöp atıklarının deniz ekosistemi, balıkçılık ve turizm üzerindeki ciddi etkisinin kabul edilmesinden hareketle; denizlerdeki plastik çöplerle mücadele konusundaki politikanız, projeleriniz ve eylem planınız nedir?
- 4- İklim finansmanına erişim noktasında alacağınızı söylediğiniz desteklerin detayları nedir?
- 5- Paris Anlaşması'na taraf olmamamıza rağmen sıfır emisyon noktasında ortaya koyacağınız projeler olduğu yönündeki ifadenizden hareketle; sıfır emisyon noktasında ortaya koyacağınız projelerin detayları nedir?
- 6- İtalya'daki toplantıda "iklim şehirciliği projesi" yürüttüğünüzü ifade ettiniz. İklim Şehirciliği Projesi'nin detayları nedir?
- 7- "Bir yandan doğal korunan alanlarımızı artırırken, diğer yandan millet bahçelerimizle şehirlerimize yeni yeşil alanlar kazandırıyoruz" ifadelerini kullanıyorsunuz ancak örneğin, Ankara Gölbaşı Özel Koruma Alanı'nda yapılan Çevre Düzeni Plan değişikliğiyle Millet Bahçesi yapılma kararı bölgenin ekosistemine zarar verici nitelikte olduğu gerekçesiyle 11. İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Yanı sıra "Doğal su kaynaklarımızı koruyoruz" diyorsunuz fakat Türkiye'de özellikle son 15 yılda 60 göl tamamen kurumuş, Ramsar alanı ilan edilen sulak alanlarımız tükenmiş, yeraltı suları seviyemiz çok düşmüştür. Bu çelişkileri nasıl açıklıyorsunuz ?

CEVAPLAR

Paris Anlaşması, temel olarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne dayanmaktadır ve Kyoto Protokolü'nün sona erme tarihi olan 2020 sonrası iklim değişikliği rejimini düzenlemeyi amaçlamaktadır. Paris Anlaşması'nın uzun dönemli hedefi, endüstriyelleşme öncesi döneme kıyasla küresel sıcaklık artışının 2°C'nin olabildiğince altında (mümkünse 1.5 derece seviyesinde) tutulmasıdır.

Paris Anlaşması, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin uygulama aracı olarak 12 Aralık 2015 yılında 195 üye ülke tarafından kabul edilmiştir. Türkiye, 22 Nisan 2016 tarihinde iklim değişikliği ile mücadeledeki samimiyetini göstermek adına Anlaşmayı imzalamış ancak yükümlülüklerle ilgili itirazımız sebebiyle Anlaşmaya taraf olmamıştır.

Paris Anlaşmasına taraf olunmasına yönelik müzakereler sonucunda Paris İklim Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda oy birliği ile kabul edilmiş olup, "Paris İklim Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun" 07/10/2021 tarihli ve 31621 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

17 Şubat 2021 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen "İklim Değişikliğiyle Mücadele Zirvesi"nde açıklanan 14 Maddelik Sonuç Bildirgesi iklim değişikliği ile ilgili en güncel yol haritasıdır.

Bu kapsamda tüm kurumların sera gazı emisyonlarının azaltımına ve iklim değişikliğine uyum sağlamasına yönelik 2050 Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planı uygulamaya konulacaktır.

İklim dostu yatırımların destekleneceği, temiz üretim teknolojilerine yatırım yapan tesisleri ödüllendiren Emisyon Ticaret Sistemi hayata geçirilecektir

Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarıyla, 7 bölgemiz tüm alanlarda iklim değişikliğine uyumlu hale getirilecektir.

İklim değişikliği konusunda üretilen çalışmaların ve verilerin paydaşlarımızın ve kurumlarımızın erişimine açık olduğu Ulusal İklim Değişikliği Platformu ile bilimsel araştırmaların yapılacağı, politikaların belirleneceği ve takip edileceği Ulusal İklim Değişikliği Araştırma Merkezi kurulması hedeflenmektedir.

Deniz ve kıyılara ulaşan plastik dahil atıkların azaltılmasına yönelik düzenli çalışmaların yürütülmesi, bilinirliğinin sağlanması ve toplumda bu konuda duyarlılığın oluşturulması amacıyla 10 Haziran 2019 tarihinde açılışı yapılan Sıfır Atık Mavi etkinliği başlatılmıştır. Sıfır Atık Mavi etkinliği ile tüm yurttaki denizlerin korunması ve deniz temizliği seferberliği başlatılmıştır.

Tüm vatandaşlar, sivil toplum kuruluşları, tüm ilgili kurumlar ile basın organları deniz çevresinin korunması konusunda duyarlı olmaya ve bilinçlendirme çalışmalarını arttırmaya davet edilmiştir.

Sıfır Atık Mavi etkinliğinin açılış tarihi olan 10 Haziran 2019 tarihinde Bakanlığımız tarafından "Deniz öpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Genelge uyarınca, denize kıyısı bulunan tüm illerimizde deniz çöpleri il eylem planları hazırlanmış ve uygulamaya alınmıştır. İl eylem planları, deniz çöplerinin oluştuğu kaynakların bölgeye özgü olarak belirlenmesi, il özelinde uygun olan tedbirlerin alınması, mevcut deniz çöplerinin temizlenmesine yönelik sorumlu olan kurum, kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği halinde çalışmalar yapılması konularını ihtiva etmektedir.

Bu kapsamda, Genelgenin yayımlanmasına müteakip 2019 yılında 65.250 ton, 2020 yılında 20.000 ton ve 2021 yılında şimdiye kadar raporlanan 2.450 ton deniz çöpü toplanmış (deniz yüzeyi, kıyı, plaj ve deniz dibi) ve bertarafa gönderilmiş olup, bu atıkların yarısından fazlası plastik ve plastik türevli atıklardır.

Atıkların kaynağında ayrı toplanarak etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla başlatılan Sıfır Atık Projesi ile elde edilen sonuçlar ve plastik poşet kullanımının azaltılması için yapılan düzenleme neticesinde elde edilen olumlu sonuçlar, deniz çöplerinin oluşumunun kaynağında önlenmesine yönelik çalışmalara büyük katkı sağlamaktadır.

Marmara Denizi'nde doğal yaşamı etkileyen ve afet niteliğinde olan müsilaj kirliliği ile mücadele kapsamında, 13 Haziran 2021 tarihli ve 2021/10 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca kurulan Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu ilk toplantısı, 15/06/2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Başlatılan çalışmalar uyarınca Marmara Denizi için hazırlanan 22 Maddelik "Koruma Eylem Planı" altında "Marmara Denizi İçin Atık Yönetimi ve Deniz öpleri Bölgesel Eylem Planı Hazırlanması" da alınan tedbirler kapsamında olup, bu kapsamdaki çalışmalarımız devam etmektedir.

Ramsar alanları ve Sulak alanlar Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesinde olup, Bakanlığımız korunan alanlarına ilişkin ise gerek Özel Çevre Koruma Bölgeleri gerekse doğal sit alanlarında yer alan sulak alanlar yeraltı suları ve doğal kaynakların korunması amacıyla bir çok proje yürütölmektedir.

Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinde koruma amaçlı tedbirler alınmakla birlikte Ankara 11. İdare Mahkemesinin Gölbaşı Millet Bahçesi yapıma kararının ekosisteme zarar verici nitelikte olduğu gerekçesiyle iptal edilmesi üzerine; Gölbaşı Özel Çevre Koruma bölgesi ve diğer Özel Çevre Koruma (ÖÇK) bölgelerinde biyolojik çeşitlilik araştırma projesi, yönetim planları, alandaki tür ve habitatların izlenmesi ve korunması projeleri, su kalitesi izleme ve Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüđu (DSİ) ile Mogan ve Eymir göllerindeki suyun kontrollü kullanıma yönelik uygulamalar ile koruma amaçlı nazım imar planları yapılmaktadır.

Gölbaşı Özel Çevre Koruma (ÖÇK) Bölgesinde yer alan Mogan Gölünün temizlenmesi ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile dip çamuru taraması çalışmaları yürütölmektedir.